

ORGANITZA:

Consorci de Benestar Social
Gironès - Salt

Ajuntament
de Vilablareix

COL·LABORA:

Casal Gent Gran
Vilablareix

PROGRAMA INTERGENERACIONAL PER A LA GENT GRAN

1.-JUSTIFICACIÓ:

Quan parlem de les diferents etapes de la vida, de seguida ens ve al cap un seguit d'idees originades per la concepció generalista que tenim vers les persones de cada etapa. Aquesta concepció ve condicionada per prejudicis que tenim interioritzats. Degut a això, la manera que ens dirigim o ens relacionem amb altres persones, provoca que ho fem amb temor o d'una manera inadequada. Per exemple, d'una manera general s'observa poca relació entre la Gent Gran i els adolescents. Són generacions molt distants que solen tenir una imatge diferent dels valors socials i de tots els canvis que es van originant dins la nostra societat.

Les relacions intergeneracionals que se solen produir són fruit de la relació familiar entre els diferents membres de la família. Es produeixen relacions familiars multigeneracionals, condicionades pel lligam biològic i es vehiculen a través de l'afecte, l'economia, les problemàtiques familiars, l'habitatge, etc. En aquest sentit, s'observa la dificultat en que la gent gran es relacioni amb altres persones d'altres grups d'edat, fora del seu entorn familiar.

Per altra banda, normalment els serveis destinats a la gent gran solen ser serveis especialitzats, centrats en resoldre situacions i problemàtiques molt concretes i específiques d'aquest grup de població. Aquesta especialització provoca que no puguin mantenir contacta amb altres persones de diferents edats, i si ve en tenen, no solen perdurar.

Dins de la categoria de gent gran, trobem diferents franges d'edats, les quals s'han vist incrementades degut a l'augment de l'esperança de vida. Avui en dia ja es parla de la 4a edat, ja que quan parlem de gent gran, hem d'entendre aquest grup com un conjunt de persones de diferents edats i inquietuds. Així doncs, trobem gent amb ganes de contribuir socialment passada la jubilació, però a vegades degut a les barreres i diferents etiquetes que es van trobant, fa que aquesta aportació quedi reduïda dins d'un cercle proper amb el grup d'iguals.

En la nostra societat existeixen prejudicis que representen limitacions, on es infravalora la contribució i la intervenció social de la gent gran dins la societat. Per exemple, està molt estesa la compassió i la concepció de fragilitat de la gent gran, quan és un factor que depèn exclusivament de l'estat físic i psíquic de cada individu.

Mitjançant l'estudi "**70 i més**" realitzat recentment a la població de Vilablareix, s'han obtingut dades que determinen la necessitat, entra altres, de realitzar una acció al municipi, centrada en poder crear un espai on la gent gran es pugui relacionar amb gent de diferents edats. A partir d'això i de tot el que s'ha explicat anteriorment, es creu necessari realitzar el **Programa Intergeneracional per a la Gent Gran**, on s'animarà a persones de diferents generacions a conèixer-se mútuament, a compartir i, sobretot, a trencar amb certs mites que tenien interioritzats en relació a un grup d'edat determinat. Creiem que el paper de molta gent gran passada l'etapa de jubilació, pot continuar esdevenint important en el desenvolupament de la comunitat i contribuir en l'educació dels infants i joves del municipi.

2.-FINALITAT DEL PROJECTE:

Apropar les persones grans del municipi de Vilablareix a persones d'altres grups d'edat, com són els nens/es i joves, mitjançant activitats lúdicoeducatives, i sempre en el marc de la seva vida quotidiana (escola, institut, centre gent gran,...). Amb aquesta aproximació es vol afavorir el coneixement mutu, ja que possiblement això pot canviar la imatge prèvia negativa que, en general, tenen els uns dels altres i, per tant, es poden produir canvis d'actitud positius en tots els col·lectius. L'acostament generacional facilitarà que s'apregui a valorar-se i a respectar-se mútuament, i que es millori la imatge social dels diferents grups d'edat.

3.-POBLACIÓ DESTINATÀRIA:

Aquest programa va adreçat a gent gran resident del municipi de Vilablareix, amb ganes de participar i relacionar-se amb altres persones de diferents edats, entitats i serveis educatius del mateix municipi.

4.-BENEFICIS:

- Desenvolupament de noves formes de solidaritat, basades en el suport mutu i en la transferència d'habilitats i experiència.
- Enriquiment personal fruit dels nous coneixements adquirits i de les relacions socials establertes.
- Es facilita la comprensió de la diversitat de la comunitat, escurçant diferències i trencant falsos mites i estereotips.
- La interacció i el vincle originat entre les diferents persones, trenquen amb certs prejudicis originats pel desconeixement.

En relació a la gent gran implicada:

- Es posa en valor el coneixement i l'aportació de la gent gran dins la nostra societat. Es reforça el paper d'agents transmissors de la cultura popular de la comunitat.
- Persones que viuen soles poden compartir vivències amb altra gent.
- Augmenta l'autoestima (per exemple es perd por a l'hora de parlar en públic o amb altra gent).
- Ocupabilitat del temps.
- Participació dins d'un espai social on són reconegudes com a persones.
- Descobrir que un mateix pot fer coses que no sabia.

5.-OBJECTIUS:

- **OBJECTIUS GENERALS:**
  1. Incentivar la participació activa de la gent gran de Vilablareix.
  2. Promoure el intercanvi intergeneracional entre la gent gran amb infants i joves.
- **OBJECTIUS ESPECÍFICS:**

En relació a la gent gran:

1. **Posar fi a l'automarginació, animant a les persones que presenten dificultats a l'hora de participar.** A vegades, per por al rebuig, per la poca autoestima que presenten o per la inexistència d'objectius clars de vida, fan que la persona no s'atreveixi o no tingui la necessitat d'aportar socialment.
2. **Millorar el concepte d'un mateix.** D'aquesta manera s'incidirà en l'autoestima de la persona.
3. **Facilitar espais de participació on es valori la presència de la gent gran.** Cal el reconeixement social d'aquest col·lectiu, per generar autoconfiança i millorar la pròpia autoimatge de la gent gran.
4. **Promoure el paper d'agent transmissor de coneixements, vers la història i la cultura popular del municipi.** Donar a conèixer la importància del paper que juguen les persones gran, en quan a la transmissió de valors i coneixements de la nostra societat.
5. **Treballar l'acceptació dels nous valors i la transformació actual de la nostra societat.** Entendre els nous mecanismes que utilitzen els joves per conviure i relacionar-se. (utilització noves tecnologies, noves maneres de concebre el món, etc.).

En relació als infants i joves:

1. **Desmitificar els estereotips negatius que giren entorn a la gent gran i altres col·lectius.** Trencar amb mites com per exemple que les persones jubilades són persones inactives o que els joves són irresponsables. Mitjançant el diàleg i la relació fa que es puguin trencar molts dels estereotips atribuïts a diferents col·lectius.
2. **Acceptar la vellesa com una etapa de la vida.** A vegades es confon vellesa amb malaltia. S'ha de treballar per que els infants entenguin les possibles conseqüències de l'envelliment.
3. **Aprendre a valorar l'aportació social de cada grup d'edat.** Entendre que tothom té un paper important per contribuir en la nostra societat.
4. **Conèixer la història de vida de la gent gran.** Ajudarà a entendre la manera en que vivim i d'on venim.
5. **Identificar les persones grans com agents transmissors de les tradicions i la cultura popular.**
6. **Identificar punts d'unió.** Trobar elements comuns facilita l'aproximació generacional. Saber que els uneix ajuda a que puguin compartir i treballar conjuntament.

6.-METODOLOGIA I ACTIVITATS:

"El programa Intergeneracional per a la Gent Gran" està dividit en dues etapes:

1ª ETAPA: Està enfocada per que es produeixi el primer contacte entre les diferents generacions. Abans de compartir, és necessari conèixer per desmitificar i trencar barreres ideològiques. Cal que els infants coneguin els serveis destinats a atendre les necessitats de la gent gran i quina és la seva realitat diària. També, de la mateixa manera és molt important que la gent gran pugui conèixer l'escola o el institut. D'aquesta manera, el contacta que s'estableix entre les diferents generacions és més proper i realista.

2ª ETAPA: Implicació per part d'un grup de voluntaris de gent gran, amb l'objectiu de poder desenvolupar un seguit de tallers i activitats a l'escola o institut. Mitjançant la supervisió del tutor del recurs educatiu, els voluntaris dirigiran l'activitat amb un grup d'alumnes determinat i reduït, per tal de felicitar la interrelació.

A continuació, es mostra el procediment a seguir en quan a la programació i el desenvolupament de les diferents activitats.

ACTIVITATS		
ETAPA 1 Contacte i coneixement	Pas 1 XERRADA INFORMATIVA DELS SERVEIS SOCIALS "Conèixer a la Gent Gran"	<ul style="list-style-type: none"> • Es realitzarà una presentació del programa a l'escola Madrenc de Vilablareix, amb els alumnes i tutors. • CONTINGUTS: <ul style="list-style-type: none"> ○ Concepte de vellesa. Una etapa més de la vida. ○ Concepte jubilació. Norma social que no necessàriament ha d'estar lligada a la passivitat, ni amb la malaltia. ○ Causes i efectes de l'envelliment. Dèficits i limitacions. • Es pregunten als alumnes que en pensen de la gent gran i que creuen ells que la gent gran pensen d'ells. • Explicar-los-hi que el programa se centra en que ells es coneguin i es puguin relacionar, per trencar amb els prejudicis establerts, tan dels uns com dels altres.
	Pas 2 VISITA A UN EQUIPAMENT LLAR RESIDÈNCIA PER A GENT GRAN	<ul style="list-style-type: none"> • Saber que hi ha gent amb dificultats i poca autonomia. • Conèixer les Ajudes Tècniques que es poden utilitzar. • Desmitificar que les llar-residències es deixen abandonats a les persones grans. Conèixer com són les habitacions (decoració personalitzada, etc.). • Residents els hi ensenyen les instal·lacions i hi ha un petit refrigeri al finalitzar.
	Pas 3 VISITA A UN EQUIPAMENT PER A LA GENT GRAN "Casal d'Avis a Can Gruart"	<ul style="list-style-type: none"> • Els alumnes participen de les activitats programades per part dels usuaris del Casal de Gent gran (dominó, jocs de taula, informàtica, petanca, balls de saló, coral, costura, pintura, manualitats, cartes,...). • Els alumnes valoren les activitats que fan i la dificultat que hi ha (per exemple, contar al dominó, seguir els passos dels diferents balls de saló, etc.).

	<p>Pas 4 VISITA A L'ESCOLA PER PART DE LA GENT GRAN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Els alumnes ensenyen l'escola a la gent gran i els murals que han preparat amb el treball que han anat fent (xerrada, visites,...). • Gent gran se sorprèn de veure com funcionen els centres d'ensenyament en l'actualitat (veuen que hi ha molt de material educatiu, manca d'autoritarisme, etc...). • Els infants se sorprenden dels canvis que hi ha hagut (abans se separaven nens i nenes, només hi havia un llibre,...).
	<p>Pas 5 AVALUACIÓ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar un qüestionari per part de la gent gran implicada, el professorat i l'alumnat.
<p>ETAPA 2 Aprentatge</p>	<p>Pas 1 PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Al inici de curs es programen diferents reunions amb la direcció del centre educatiu i amb el claustre de professors. Es concreten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Calendari. ○ Horaris. ○ Nombre de grups. ○ Nombre d'alumnes que participaran. ○ Espais que s'ocuparan. ○ Material necessari. ○ Quines activitats es faran com a taller (activitats que la gent gran prèviament haurà manifestat que es veuen capacitades per tirar endavant: explicar contes, construir joguines antigues, ganxet, balls de saló, recordar jocs populars i tradicions, cosir, cuinar, jocs de taula, manualitats, etc.).
	<p>Pas 2 DESENVOLUPAMENT PROGRAMACIÓ ACTIVITATS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Els tallers es realitzaran a les aules amb grups reduïts per afavorir la comunicació entre grans i petits. • Durant el taller hi haurà un tutor amb la finalitat d'observar el desenvolupament del taller, les actituds, el que es diu, els comportaments,...per poder reflexionar amb els alumnes a posteriori. Només intervenen quan sorgeix algun conflicte entre els alumnes o quan estan esverats. Les persones grans voluntàries no han de fer de mestres!
	<p>Pas 3 AVALUACIÓ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar un qüestionari, per part dels voluntaris, professorat i alumnat.

POSSIBLES ACTIVITATS I TEMES A TREBALLAR A L'ESCOLA
• Cultiu a l'hort.
• Explicar l'evolució de la ciutat, barri... amb una sortida pel poble.
• Parlar dels canvis que s'han produït en la manera de viure de la gent.
• Explicar als alumnes com era la seva vida a l'escola quan ells eren petits.
• Com eren les escoles i què aprenien ells, quins llibres utilitzaven, dificultats que tenien per anar a l'escola...
• Festes i tradicions que hi havia als pobles on vivien: festa major, matança del porc, etc.
• Exposició de coses antigues utilitzades pels avis i que ara ja són obsoletes....
• Ensenyar-los cançons de quan eren petits, jocs d'abans i d'ara jugar-hi tots junts.
• Els alumnes poden ensenyar a la gent gran a utilitzar internet, el canó d'imatge de la classe, utilitzar programes d'ordinador com el Paint o el Kit pix fer trencaclosques, dibuixos...etc
• Organitzar tots junts un dia de festa.
• Preparar entrevistes destinades a la gent gran.
• Comparar els herois i heroïnes dels alumnes amb els que tenien els avis quan eren de la seva edat. Obrir un debat i explicar les qualitats dels uns dels altres i cercar qualitats comunes d'admiració.
• Tallers de cuina amb els alumnes i preparats per la gent gran.
• Explicació d'oficis.
• Participació en alguna festa escolar: Castanyada, Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi,...

7.-TEMPORALITAT

Caldrà consensuar amb els diferents agents involucrats la temporalitat de les activitats. Depenent de la disponibilitat de les diferents persones involucrades, el desenvolupament del programa podrà ser **intensiu** (dins d'un mateix any acadèmic), o be, **progressiu** (les diferents fases es realitzaran en diferents cursos; per exemple, la primera Fase es realitzarà al llarg del curs 2017-18 i la segona Fase durant el curs 2018-19).

8.-AVALUACIÓ

Recull dels qüestionaris (*Veure preguntes qüestionaris Annex 1*) que s'han repartit, tan en la primera fase com en la segona. Cal recollir les impressions per part de l'alumnat i els voluntaris. També, cal recollir la valoració dels diferents professionals implicats. Tot això, juntament a través de l'observació directa i tot aquell material complementari com redaccions i dibuixos dels alumnes, ens ajudarà a realitzar una avaluació qualitativa del programa. A continuació es detallaran alguns indicadors que ens permetran avaluar els objectius que ens hem plantejat:

OBJECTIU	INDICADOR
En Relació a la gent Gran	
1. Posar fi a l'automarginació, animant a les persones que presenten dificultats a l'hora de participar.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de persones que participen de l'activitat. • Nombre d'espais on s'han realitzat activitats. • Assistència dels participants. • Nombre de persones que participen activament de l'activitat. • Nombre de persones que no volien participar i acaben fent-ho. • Grau de satisfacció dels participants: <ul style="list-style-type: none"> ○ Si s'han sentit còmodes. ○ S'han sentit escoltats. ○ Han pogut verbalitzar el que pensaven. ○ Han pogut intercanviar opinions. ○ .....
2. Millorar el concepte d'un mateix.	
3. Facilitar espais de participació on es valori la presència de la gent gran.	
4. Promoure el paper d'agent transmissor de coneixements, vers la història i la cultura popular del municipi.	
5. Treballar l'acceptació dels nous valors i la transformació actual de la nostra societat.	
En relació als infants	
1. Desmitificar els estereotips negatius que giren entorn a la gent gran i altres col·lectius.	<ul style="list-style-type: none"> • Nivell d'acceptació de les aportacions dels participants, per part dels infants. • Elements en comú que ajuden a acostar les diferents generacions. • Nivell de coneixença per part dels infants de la història i cultura popular del seu poble. • Concepte de vellesa que tenen els alumnes. • La relació existent entre els infants i les persones grans del seu entorn més proper. • .....
2. Acceptar la vellesa com una etapa de la vida.	
3. Aprendre a valorar l'aportació social de cada grup d'edat.	
4. Conèixer la història de vida de la gent gran.	
5. Identificar les persones grans com agents transmissors de les tradicions i la cultura popular.	
6. Identificar punts d'unió.	

Annex 1: Exemple de Qüestionaris

QÜESTIONARIS AVALUACIÓ PRIMERA FASE (escola)

Qüestionari per a nens de 10 a 12 anys:

1. Què us ha semblat l'experiència de conèixer i compartir unes quantes hores amb les persones grans?
2. Què n'heu après?
3. El fet d'estar durant uns dies, unes quantes hores, amb les persones grans, us ha fet canviar la idea que en teníeu?
4. Què us ha sorprès o què us ha agradat més de les persones grans?
5. Què us ha sorprès o que us ha agradat més del projecte?
6. Què penseu de les coses que fan les persones grans?
7. Els teus avis fan activitats?
8. Si no en fan, creus que n'haurien de fer?
9. Per què?
10. Creus que seria bo estendre aquesta experiència a altres escoles?
11. Per què?
12. Creus que seria bo continuar la relació amb les persones grans que han participat en el projecte?
13. Per què?
14. Com es podria fer?
15. Quines modificacions faries per millorar el projecte?
16. Observacions.

Qüestionari per a les persones grans:

1. Què us ha semblat l'experiència de conèixer i compartir unes quantes hores amb els infants de l'escola?
2. Què n'heu après?
3. El fet d'estar durant uns dies, unes hores, amb els infants us ha fet canviar la idea que en teníeu?
4. Què us ha sorprès o què us ha agradat més dels infants?
5. Què us ha sorprès o que us ha agradat més del projecte?
6. Què penseu de les coses que fan els infants?
7. Creus que seria bo continuar la relació amb els infants que han participat en el projecte?

8. Com es podria fer?
9. Quines modificacions faries per millorar el projecte?
10. Observacions.

Qüestionari pels tutors i tutores:

1. Com ha inclòs les activitats del projecte dins el currículum (programa) escolar?
2. Com valora la resposta dels alumnes?
3. Quina activitat creu que és més interessant i per què?
4. Quina activitat nova pensa que valdria la pena incorporar al projecte?
5. Quines dificultats ha suposat la participació en el projecte?
6. Què creu que s'hauria de millorar en el projecte?
7. Creu que les activitats que s'han fet eren adients per aconseguir els objectius?
(apropar la gent gran i els nens/es, canviar els prejudicis que, en general, tenen els uns dels altres...).

QÜESTIONARIS AVALUACIÓ SEGONA FASE (escola)

Qüestionari per a les persones grans:

1. Per què s'ha compromès a anar a l'escola?
2. Què li ha semblat l'experiència de compartir unes hores amb els nens i nenes de la seva escola?
3. Creu que els infants han après alguna cosa de la seva experiència?
4. Creu que el seu caràcter ha canviat des de que va a l'escola? Si creus que sí, en què ha canviat?
5. Li suposa un gran esforç fer aquest treball voluntari?
6. S'ha posat nerviós/a en algun moment de la classe?
7. S'ha trobat còmode fent els tallers?
8. Canviaria alguna cosa dels tallers?
9. Creu que el nombre d'alumnes que correspon a cada persona gran és l'adequat?
10. S'ha sentit ben acollit pel personal de l'escola?
11. Ha tingut algun problema amb els mestres?
12. Ha tingut algun problema amb els alumnes o amb algun d'ells en concret?
13. S'ha trobat en algun moment sense poder controlar el grup d'alumnes?
14. Li agradaria continuar?
15. En cas que vulgui continuar, quin taller li agradaria fer?
16. Està satisfet/a del treball que fa?